

Tegn på kolik Hvornår bør man ringe til dyrlægen?

Louise Husted
DVM PhD DACVIM
d. 20/1/18
Langesøhallen



Kolik betyder "smerte fra bugen"

💧 Smerte fra bugen

💧 Mavesækken

💧 Tarme

💧 Organer

💧 Lever

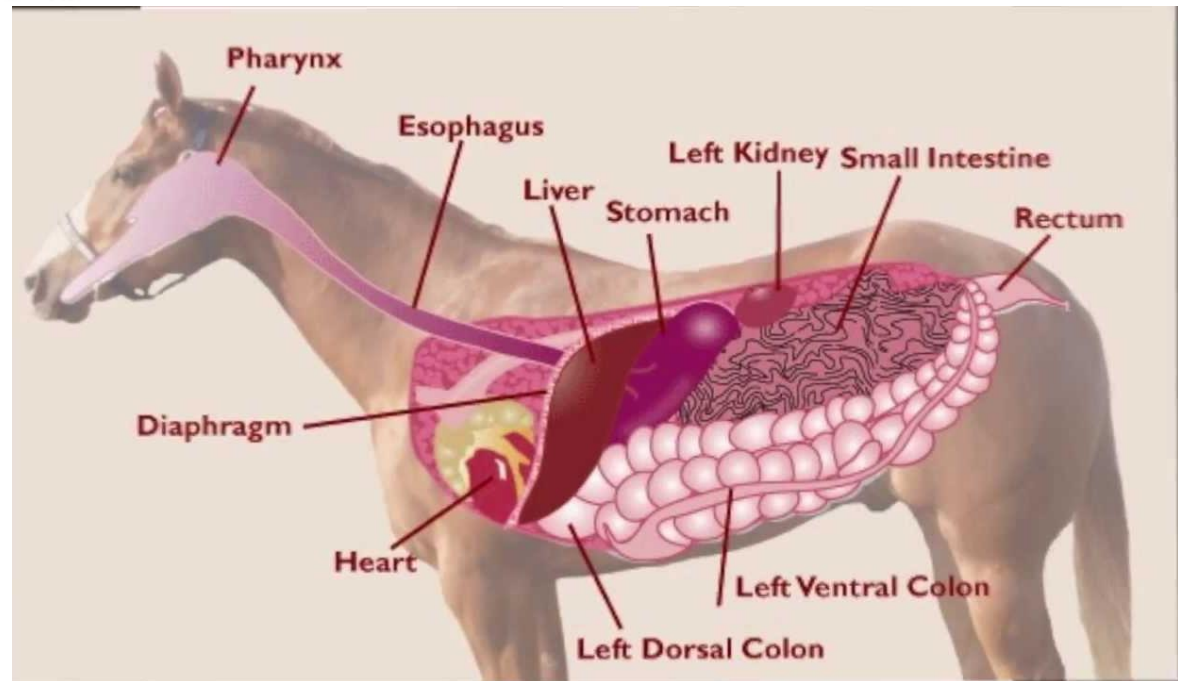
💧 Nyrer

💧 Milt

💧 Bughinden

💧 Blæren

💧 Livmoderen



💧 Kolik er derfor et symptom, ikke en diagnose

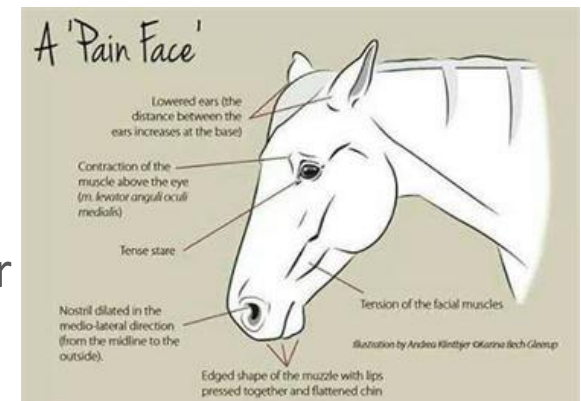
De store kolik grupper

Årsag til smerterne

- ◆ Spasmodisk kolik
- ◆ Gas kolik
- ◆ Forstoppelse i stortarmen
- ◆ Fejl-lejring af tarme uden afsnøring af blodforsyning
- ◆ Fejl-lejring af tarme med afsnøring af blodforsyning (alvorlig)
- ◆ Betændelsestilstande i tarme eller organer, eksempelvis
 - ◆ Bughindebetændelse
 - ◆ Mavesår
 - ◆ Parasitter

Aktive kolik tegn

- HESTE VISER TEGN PÅ SMERTE MEGET INDIVIDUELT
 - Islandske heste og koldblodsheste er meget hårdføre og viser meget få tegn på smerte
- Uspecifik ændret adfærd
 - "Pain face"
 - Rastløshed/uro/boksvandring
 - Nedsat eller helt ophørt ædelyst
 - Hyppig vejrtrækning/udspilede næsebor



Typisk aktive kolik tegn



Skraber uden interesse for foder



Flehmen

Aktive kolik tegn



Kigger på bugen (stående eller liggende) 6



Sparker op under bugen



Ligger sig på ryggen

Aktive kolik tegn



Strækker sig ud (ligner urinering)

7



Lægger sig fladt på siden

Aktive kolik tegn



Svedudbrud, sitren



Sætter sig som en hund

Informationer til dyrlægen

Vigtig for den diagnostiske tankegang

- 💧 Hvor gammel er hesten?
- 💧 Hvor længe har hesten vist tegn på kolik?
- 💧 Er der set gødning og hvordan så det ud?
- 💧 Har hesten tidligere haft kolik?
- 💧 Har der været foderskift eller andre ændringer i management for nylig? Foldskifte, ny wrap balle osv
- 💧 Er hoppen drægtig? Folet for nyligt?
- 💧 Ormestatus? Sidste gødningsprøve/ormekur

Mens du venter på dyrlægen

- 💧 Sikkerhed fremfor alt!
 - 💧 Husk at en hest der har smerter ikke ænsrer hvad der er omkring dem
- 💧 Håndtering af hesten
 - 💧 Ridehus med blød bund
 - 💧 Håndtering med en longe eller langt træktov
 - 💧 Tag spande og andet løst ud af boksen
 - 💧 Gå ikke ind i boksen, hvis hesten ruller sig



Mens du venter på dyrlægen

- 💧 Ved mild kolik
 - 💧 Tag alt foder ud af boksen
 - 💧 Lad hesten lægge sig og hvile sig helt roligt
- 💧 Ved moderat kolik (hesten ruller sig gentagne gange)
 - 💧 Gå med hesten i max 10 minutter og se, om den bliver bedre
 - 💧 Tag hesten til område med blød bund
 - 💧 Afvent dyrlægens ankomst

Mens du venter på dyrlægen

- 💧 Voldsom kolik (Hesten kaster sig rundt)
 - 💧 Forbered transport, hvis hesten skal indlægges
 - 💧 Undgå person skade!
 - 💧 Man kan ikke holde 600 kg hest på benene, uden stor risiko for at komme til skade selv.

Hvad skal man IKKE gøre?

- 🟢 Gå med hesten i mere end 30 minutter ad gangen
 - 🟢 Risiko for udmattelse og dehydrering
- 🟢 Jage hesten op at gå, hvis den ligger helt roligt
- 🟢 Sprøjte vand eller olie i munden på hesten
- 🟢 Sprøjte vand op i endetarmen
- 🟢 Afvente at tilkalde dyrlæge hvis hesten stadig viser tegn på kolik i mere end 1 time

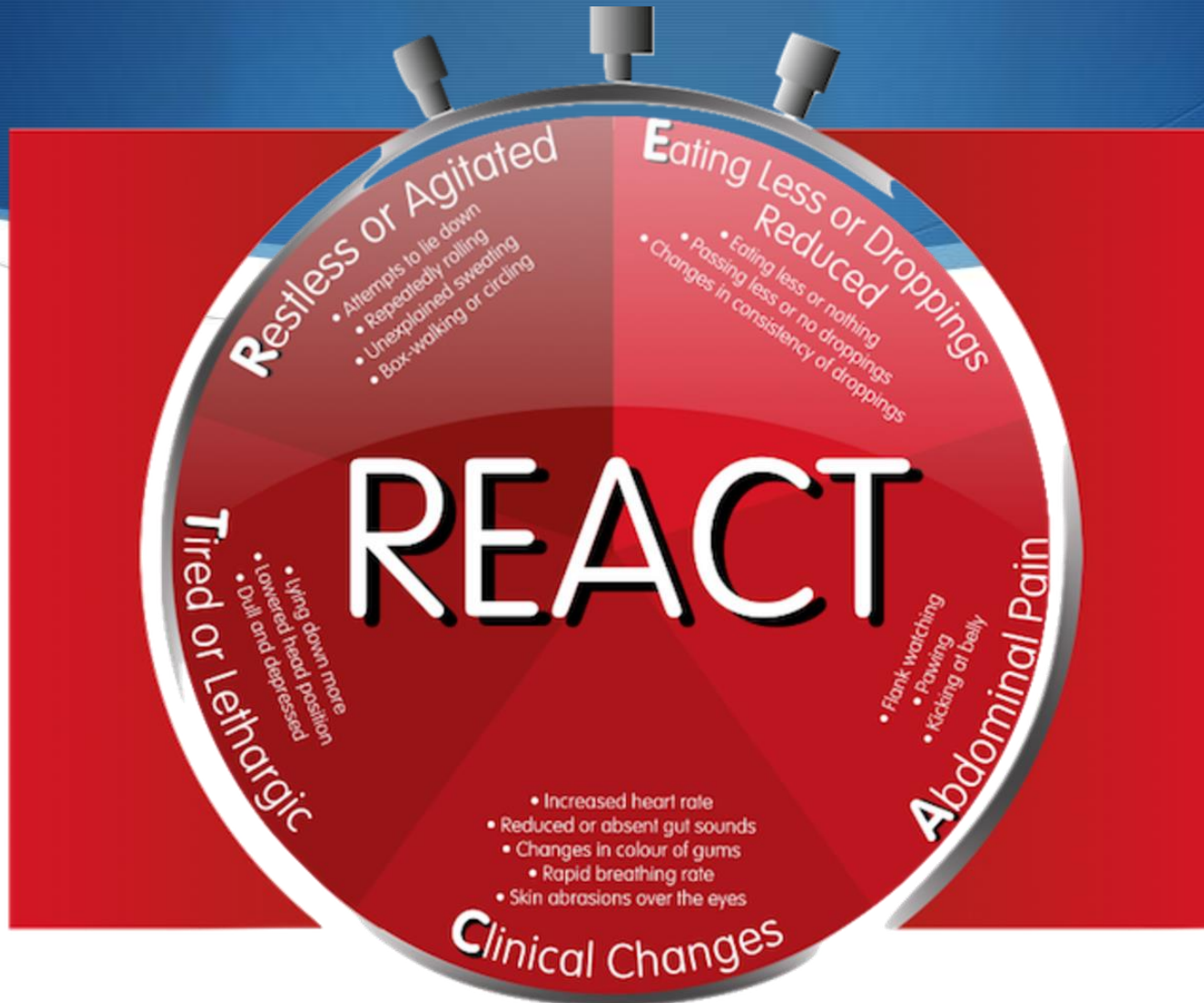


Myte

- “Hvis hesten ruller, øges risikoen for at hesten får tarmslyng”
- Nej, raske heste ruller sig hele tiden uden problemer.



REACT



<http://www.bhs.org.uk/welfare-and-care/react-now-to-beat-colic>

Husk at:

Heste med kolik kan blive voldsomme at håndtere

Sikkerhed fremfor alt